

Πέμπτη, 3 Δεκεμβρίου 2020

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Νέα Μελέτη του IOBE: «Η διαφορική φορολογία και η επίδρασή της στην προώθηση και την επίτευξη στόχων της δημόσιας πολιτικής»

Τη σημασία του σχεδιασμού των πολιτικών ειδικής φορολόγησης και παροχής φορολογικών κινήτρων ή επιδοτήσεων για τον περιορισμό αρνητικών εξωτερικών επιδράσεων και τη βελτίωση της κοινωνικής ευημερίας, αναδεικνύει νέα μελέτη του IOBE με τίτλο: «*Η διαφορική φορολογία και η επίδρασή της στην προώθηση και την επίτευξη στόχων της δημόσιας πολιτικής*».

Η ειδική φορολογία και η παροχή φορολογικών και άλλων κινήτρων αποτελεί εργαλείο για την αντιμετώπιση αρνητικών εξωτερικών επιδράσεων που συνδέονται με την παραγωγή, χρήση ή κατανάλωση ορισμένων προϊόντων (π.χ. ρύπανση, εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, κίνδυνοι υγείας και συνακόλουθη επιβάρυνση δημόσιου συστήματος υγείας, κ.ά.) και την επίτευξη σχετικών επιμέρους στόχων πολιτικής, όπως η προστασία του περιβάλλοντος, η προάσπιση της υγείας και ο έλεγχος της δημόσιας δαπάνης υγείας.

Στην περίοδο της δημοσιονομικής προσαρμογής της ελληνικής οικονομίας τη δεκαετία του 2010, η ειδική φορολόγηση εφαρμόστηκε κατεξοχήν για την ενίσχυση των φορολογικών εσόδων, μέσω της αύξησης των συντελεστών και της εισαγωγής νέων ειδικών φόρων. Συγχρόνως, η χρήση διάφορων φορολογικών κινήτρων για την προώθηση στόχων της δημόσιας πολιτικής υποβαθμίστηκε ή καταργήθηκε.

Η πολιτική αυτή δεν στηρίχθηκε σε ανάλυση των συνολικών οικονομικών επιπτώσεων, συμπεριλαμβανομένων των αρνητικών εξωτερικών επιδράσεων που πιθανόν θα περιορίζονταν από την αύξηση της φορολογίας. Τα αποτελέσματά της ήταν όμως εμφανή στις σχετικές αγορές, στις οποίες η ζήτηση μειώθηκε και οι αρνητικές επιδράσεις περιορίστηκαν. Η εφαρμογή υψηλών συντελεστών φορολόγησης είχε ωστόσο και ανεπιθύμητα αποτελέσματα, όπως η σημαντική αύξηση του παράνομου εμπορίου προϊόντων που υπόκεινται σε ειδική φορολόγηση, ενώ τα εισπραχθέντα έσοδα υστερούσαν συστηματικά έναντι των προσδοκιών και των στόχων που είχαν τεθεί.

Σύμφωνα με τη μελέτη του IOBE, η φορολογική πολιτική θα πρέπει να ενθαρρύνει την καινοτομική δραστηριότητα που αποσκοπεί στην ανάπτυξη προϊόντων ή εναλλακτικών παραγωγικών διαδικασιών που περιορίζουν τις αρνητικές εξωτερικές επιδράσεις ή βλάβες σε σύγκριση με την υφιστάμενη κατάσταση. Σε αυτό τον στόχο μπορεί να συμβάλει η διαφορική φορολογία και η στοχευμένη επιδότηση προϊόντων και δραστηριοτήτων.

Όπως μάλιστα επισημαίνεται στη μελέτη, η φορολογική μεταχείριση είναι σκόπιμο να διαφοροποιείται ανάλογα με το μέγεθος των αρνητικών εξωτερικών επιδράσεων, ή αντίστοιχα η παροχή κινήτρων να κλιμακώνεται ανάλογα με τα προσδοκώμενα οφέλη. Αυτό προϋποθέτει την ανάλυση κόστους και οφέλους της παρέμβασης, προκειμένου τα κίνητρα που δίνονται να είναι αποτελεσματικά, αλλά και να ελαχιστοποιείται η εμφάνιση δευτερογενών μη επιθυμητών επιπτώσεων.

Η χρήση διαφοροποιημένης φορολογίας για την επίτευξη στόχων της δημόσιας πολιτικής έχει διεθνώς ένα ευρύ πεδίο εφαρμογών, οι οποίες είτε επικεντρώνονται άμεσα στον περιορισμό αρνητικών επιδράσεων όπως οι εκπομπές ρύπων και τα απόβλητα, είτε αποσκοπούν στην ενίσχυση της καινοτομίας και της ανάπτυξης νέων προϊόντων, όπως στις περιπτώσεις υποστήριξης των ΑΠΕ και των ηλεκτρικών αυτοκινήτων.

Ενδεικτικά, στη μελέτη εξετάστηκαν οι περιπτώσεις στήριξης των ΑΠΕ στην Ιταλία, επιβολής φόρου άνθρακα στη Σουηδία, παροχής κινήτρων για τα οχήματα χαμηλών εκπομπών CO₂ και επιβολής περιβαλλοντικού τέλους για τις πλαστικές σακούλες στην Ευρώπη. Επιπλέον, εξετάστηκε η εφαρμογή διαφοροποιημένης φορολογίας σε προϊόντα, όπως η μπίρα σε Ολλανδία και Δανία και τα προϊόντα καπνού στη Σουηδία. Από τα συγκεκριμένα παραδείγματα διεθνών πρακτικών διαπιστώθηκε ότι ο συνδυασμός των διάφορων εργαλείων φορολογίας και κινήτρων μπορεί να συντελέσει αποτελεσματικά στην επίτευξη σημαντικών στόχων της δημόσιας πολιτικής.

Το πλήρες κείμενο της μελέτης βρίσκεται [εδώ](#)